

Comunidor de Sant Cebrià

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 7 Parcel·la 15
Emplaçament Veïnat de l'Església
Alçada: 45

Coordenades:

Latitud: 41.7391
Longitud: 2.67985
UTM Est (X): 473378
UTM Nord (Y): 4620859

Classificació

Número de fitxa 08082 - 52
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurat fa uns anys, però amb presència de pintades.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Nivell 2 de protecció segons l'article 18 de la normativa del Catàleg de béns a protegir.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Cultural
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Girona – Plaça del Vi, 2 – 17004 Girona
Fitxes associades:

[Església de sant Cebrià](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Montlló Bolart
dj., 23/12/2021 - 18:34

Descripció

Construcció exempta ubicada al costat dret de l'església. És de planta quadrada, amb coberta piramidal de teules àrabs i porxada sostinguda per quatre columnes amb capitells de pedra escairada.

L'interior de la coberta està composta a base d'un entramat, bastant deteriorat, de rajoles i llates de fusta alternant-se en posició paral·lela i transversal. Per accedir-hi cal pujar cinc esglaons. Un cop dins, s'hi observen uns pedrissos per seure fets d'obra.

En l'edificiació actual s'endevinen canvis estructurals importants. Entre els més significatius, cal destacar el repujat substancial del terra ja que a part de l'entrada que trobem avui en dia, també disposava d'una porta secundària que permetia entrar per sota.

Finalment a prop del comunidor, trobem el cementiri de l'església. Es tracta d'un cementiri de planta rectangular, tancat tant en la part frontal per una tanca metàl·lica de ferro forjat com als laterals, a la dreta un mur i a l'esquerra el comunidor, el qual actua paral·lelament com a mur de tancament lateral. L'accés al cementiri és a través d'una gran porta quadrangular coronada amb un imponent arc apuntat, i complementat als dos extrems per dos petits pinacles, un per banda. Tot plegat, tant l'arc com els pinacles són fets de rajola.

Observacions:

Els comunidors són construccions fetes perquè el capellà pugui “comunir” o conjurar les tempestes amb oracions o fórmules exorcitzadores, per tal de preservar les collites, base fonamental de l'economia. Tenien coberta per aixoplugar-se però estaven oberts als quatre punts cardinals perquè el ritual tingués efecte en tot el territori.

Una consuetud escrita l'any 1731 informa que s'hi anava tots els diumenges entre el dia de la Santa Creu (3 de maig) i el 14 de setembre, dia de l'Exaltació de Santa Creu. S'hi anava en seguici cantant lletanies acompanyant al sacerdot que portava la veracreu. La desfilada es feia donant la volta a l'església fins arribar al comunidor. El rector cantava un dels quatre evangelis i després es girava als quatre punts cardinals beneint el terme.

Història

El document més antic que es conserva és un privilegi concedit per Carles el Simple a la parròquia de Falgars (S. Vendrell, 1975, 210).

Més endavant, es fa referència a l'església de Sant Cebrià de Fogars és l'any 974 “*Sancti Cypriani et sanctae Justae in villa Felgari*”, quan el papa Benet VI atorga una butlla a Hildesind, abat de Sant Pere de Rodes.

L'any 982, en un precepte del rei franc Lotari en favor del mateix monestir de Sant Pere de Rodes, es fa referència a *Falgaris*.

En una butlla del Papa Lluci III de l'any 1185, es parla del monestir de Breda i que tenia importants alous a la zona i que el terme estava integrat al castell d'Hostalric, formant part de les possessions dels vescomptes de Cabrera.

Una altra butlla de l'any 1246, del Papa Innocenci IV, comunica que la parròquia de Fogars, anomenada *Sancti Cipriani de Folgas* passa a pertànyer al monestir de Sant Salvador de Breda.

La darrera referència documental és de l'any 1362, on es menciona el temple amb el nom de *Sancti Cipriani de Folgaris*.

L'església conservava fins l'any 1936, quan fou cremat, un retaule de finals del segle XVI d'estil gòtic tardà amb el Davallament de la Creu flanquejat per Sant Sebastià i Sant Roc.

La tradició oral identificava un indret, situat entre l'actual església i la Creu d'en Simón, amb el nom d'església i rectoria vella. En aquest indret s'hi ha fet excavacions arqueològiques que han donat com a resultat la troballa de restes d'una edificació de la que no s'ha pogut determinar en fermesa a quin mas correspondrien.

La documentació corresponent a les notes personals de Mossèn Gaspart Ollé, prevere i rector de Fogars, de 1717, assenyala: “*He fet treure lo bestiar menut den Simón de la Rectoria Vella, dientlos diguesen a sa mare que nom fes guardar en ningunes de les mies terras, porque lo bous me han menjades moltes sements i molt blat y aixis ja que nom fa tenir compte als sembrats, vull que ni per als boscos facia guardar. [...] ja ho tenia a bon port si Pau Simón dos mesos ha no se fos mort, que ja me avia promes sercaria lo acte de pesa de la terra deya tenia deintre dels Alous y auriem posat termes y si no agués volgut de grat per justicia li auria obligat*”.

L'any 1721, Gaspart Ollé descriu les afrontacions de les terres de l'Església amb les heretats dels seus veïns, i explica un conflicte termenal entre l'església i la propietat de Mas Simón. Sembla ser que el propietari del mas va arrencar un terme i Gaspart Ollé exposa la seva ubicació: “*Se coneix algun temps hi ha aguda mota (...) quedant en favor de la Rectoria tota la roureda i boscos de ponent i de tremontana desde el camí que passa ara (que antigament passava per migdia de la casa de la Recoria Vella) per detras de tremontana de la Rectoria Vella i seguint dit camí fins a la creu den Simón. Partint de dita creu sen van per tremontana tot turó mitjensant aÿgua vessant fins que son dret de la la mota dels Alous que jo he feta. Partint del capdemunt linea tirada de dita mota sen van fins laÿgua de la Tordera sens fer ninguna torta*”.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de béns a protegir; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

COLUSSI, Ludovica (2010). Comunidors, creus de terme, campanars, metereologia popular i bruixes; dins l'Erol, 103, pp. 32-35

DALMAU, Joan (2008). El rastre dels comunidors, la litúrgia de la meteorologia; dins *Revista de Girona*, 246, gener-febrer de 2008, pp. 50-55.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

GELADÓ, Adriana i SALVADÓ, Ivan (2004). *Intervenció arqueològica al jaciment de Sant Cebrià (Fogars e la Selva, La Selva)*. Informe-memòria. Inèdita: Arxiu Municipal de Fogars de La Selva.

GELADÓ, Adriana i SALVADÓ, Ivan (2005). *Intervenció arqueològica al jaciment de Sant Cebrià (Fogars e la Selva, La Selva)*. Informe-memòria. Inèdita: Arxiu Municipal de Fogars de La Selva.

LLINÀS i POL, Joan i MERINO SERRA, Jordi (2001). *El patrimoni de la Selva: inventari històric, artístic i arqueològic dels municipis de la comarca*. Consell Comarcal de La Selva.

VENDRELL i FÀBREGAS, S (1975). *Tordera. Puerta del Maresme*. Blanes: Gràfiques Montserrat, pp. 210.

Enllaços d'interès:

<https://www.tiempo.com/ram/2042/meteorologa-popular-4/>

<http://meteovilatorta.blogspot.com/2014/07/comunidor-esconjuraderos.html>

<https://www.catalunyamedieval.es/?s=&cat=&tag=comunidor>

<https://raco.cat/index.php/Erol/article/view/201211>

